

Jaarverslag 2023

IVN Zutphen

Kolibrievlied in eigen tuin – winnaar fotowedstrijd

Foto met camera – fotograaf Dicky Speek

Het bestuur

Voorzitter:

Annemiek van der Velden

bestuurivnzutphen@gmail.com

Secretariaat:

Hetty Fokkens

ivn.zutphen@gmail.com

Penningmeester:

Harm Bakker

penningen.ivn.zutphen@gmail.com

Algemeen lid, ledenadministratie:

Lisette Eindhoven

leden.ivn.zutphen@gmail.com

Inhoudsopgave

Het bestuur.....	2
Van de bestuurstafel	4
Werkgroep cursussen	5
Werkgroep Documentatie.....	6
Werkgroep Excursies	8
Werkgroep Jeugd	12
Werkgroep Paddenstoelen.....	16
Werkgroep Dagvlinders.....	17
Werkgroep Nachtvinders	18
Werkgroep VENEL	19
Excursies op de Gorsse Heide	20
Digitale nieuwsbrief Gelderse Roos	21
Website	22
Facebook	23
Toelichting op de Balans en de Resultaatrekening	24
Samenvatting Jaarverslag 2023	26
Bijlagen	28
Balans	29
Resultaatrekening.....	30

Van de bestuurstafel

Door: Annemiek van der Velden

Voor u ligt ons jaarverslag van 2023. Wat zijn er weer veel en ook diverse activiteiten ontwikkeld en wat hebben we weer veel kinderen en volwassenen enthousiast kunnen maken voor de natuur in en om Zutphen.

2023 was ook ons jubileumjaar. Wij hebben dit op verschillende momenten gevierd.

We startten ons jubileum in Cinemajestic met de film "onder het maaiveld". Er waren meer dan 100 bezoekers, een feestelijk begin met een prachtige film.

In april hadden we een feestdag voor alle leden en diverse genodigden waar we vaak contact mee hebben, zoals de Bomenstichting, De Vogelwerkgroep, de Kaardebol en IVNafdelingen uit de regio. De dag was uitstekend georganiseerd door een aantal leden die op dat moment de NatuurGidsenOpleiding volgden. We hadden een inspirerende ochtend, een mooie wandeling en een heerlijke lunch op het terrein van de Vrije School in het Emerpark.

Begin mei was de feestelijke opening van een natuurbelevingstocht voor kinderen door de stad. Deze wandeling is ontwikkeld door gidsen in opleiding van IVN Zutphen in het kader van ons jubileum. Op die manier hebben alle inwoners van Zutphen ook mogelijkheid om te genieten van de natuur. Op de openingsdag liepen meer dan 70 kinderen deze leuke wandeling.

In het najaar hadden we tot slot nog een fotowedstrijd. Zowel voor de jeugd als voor volwassenen. Ondanks dat het aantal inzendingen wat tegenviel, waren er mooie prijswinnaars! Eén van de winnende foto's prijkt voor op dit jaarverslag.

In 2023 hebben 8 leden hun lidmaatschap van IVN Zutphen beëindigd en zijn er 27 nieuwe leden bijgekomen. Aan het eind van 2023 waren er ca. 170 leden.

Wij wensen u veel leesplezier en hopelijk tot ziens bij onze activiteiten in 2024.

Werkgroep Cursussen

Coördinator Anke Eshuis en Wim Bosma (verslag).

In het voorjaar hebben we een cursus gegeven over de fascinerende natuur in en rond Zutphen met als onderwerpen:

- herstel van natuurlandschappen, door Anita Hermsen.
- dood hout leeft + actueel thema CO2, door Wim Mulder
- vogels in deze tijd, door Remke van Rijswijk
- natuur in en om de stad, door Wim Mulder
- de cyclus van verschillende insecten, door Klaske ten Grotenhuis

En in het najaar hebben we in de cursus “zwammen over bomen” hebben we een mooie gang gemaakt door de landschaps-natuur van de Achterhoek . Van paddenstoelen en zwammen op en rond bomen naar de beleving van bomen, omlijst met de ontwikkelingen in het verleden en de toekomst van het landschap.

De onderwerpen van deze najaarscursus waren:

- paddenstoelen, door Klaske ten Grotenhuis
- landschap van de Achterhoek, door Wim Mulder
- over bomen, door Bernadet van der Veen
- bouw aan nieuwe natuurontwikkeling, door Wim Mulder

Ja, je leert daar wel wat. Bijvoorbeeld hoe je op tuinfeestjes heerlijk interessant kunt doen door o.a. een algemene hegconifeer een *Schijncipres* te noemen. En dat we Nederlanders zijn dankzij het *hoogveen* langs onze hele oostgrens, dat in het verleden onbegaanbaar was. Anders waren we al vroeg ingenomen door Duitsland. Maar ook dat *stront* ooit het goud van de boer was. Tot de kunstmest kwam en het goud afval werd.

De cursussen met mooie excursies zijn met veel enthousiasme ontvangen en dat is de aanleiding om in die natuurlijjn door te gaan. Een concept voor een nieuwe voorjaarscursus ontstond al gelijk na afloop van de cursussen. Dat concept is in december uitgewerkt en ingezet en was al snel volgeboekt. Wel proberen we ook nieuwe cursus-deelnemers te bereiken van buiten het bekende IVN-netwerk.

Werkgroep Documentatie

Coördinator Peter Weustenenk

Het jubileumjaar begon in de bioscoop. In Cinemajestic was op 22 februari een voorvertoning voor IVN'ers van de film "Onder het maaiveld". De "kraam" bestond uit een tafeltje met enkele herkenningsskaarten etc. over bodemdieren.

Op 16 april was het jubileumfeest voor leden in de Kaardebol. Daar waren ook wat kraamartikelen te koop. Als werkgroep documentatie heb ik wat informatie naar aanleiding van onze oprichting / voorgaande jubilea opgestuurd.

Eind april zou bij Hackfort een "Beleef de natuur weekend" worden gehouden. Uiteindelijk kreeg Geluksvogels de organisatie niet rond.

Op 16 mei was er een Plantenmarkt bij de Kaardebol en op 8 juli hield zorgboerderij De Mollenhof in Oeken een braderie. Via één van onze leden werden wij ook uitgenodigd om daar met een kraam te staan. Het was heel gezellig. Al was er 's middags niet veel aanloop door de tropische warmte.

Er was ook dit jaar één keer een honingmarkt, op 16 september. Daar was ook de aftrap van onze jubileum fotowedstrijd.

Kinderboerderij de Schouw hield op 28 oktober haar eigen jubileum. Wij werden daarvoor ook uitgenodigd, maar dat was vrij kort van tevoren. Het lukte me niet meer om hiervoor nog kraamhulpen te vinden. Maar ze hebben plannen om het jaarlijkse Schaapscheerdersfeest weer op te pakken, dus hopelijk gaat dat in 2024 beter.

Op onze kramen werken we samen met Bomenstichting Zutphen. Zij hebben niet genoeg mensen en materiaal voor een eigen kraam. Door de samenwerking komen er ook meer mensen bij onze kraam kijken.

Belangrijkste reden om ergens met de kraam te staan is om als IVN-afdeling ons gezicht te laten zien. We maken reclame voor de eerstkomende activiteiten. Soms melden mensen zich direct aan als vrijwilliger, lid of donateur, of als abonnee op de nieuwsbrief. Maar meestal nemen ze eerst informatiemateriaal mee.

Naast folders met onze activiteiten liggen in de kraam ook onze wandelroutes. Verder zijn er zoek- en herkenningsskaarten te koop en boekjes uit de "Natuur in beeld"-serie. Door een paar dode vlinders te laten zien in de potjesloupes, trekken we kinderen naar de kraam, en daarmee ook hun ouders. We kopen onze kraamartikelen in bij onder meer Tringa Paintings, en de KNNV.

Grote natuurboeken zijn veel te kostbaar om in weer en wind op de kraam te leggen. Daarom hadden we altijd tweedehands natuurboeken in de kraam. Maar de belangstelling daarvoor loopt nogal terug, veel mensen willen hun boeken juist aan ons kwijt. Onder meer daarom, neem ik die zware kratten tegenwoordig meestal niet meer mee.

Diverse mensen hebben het afgelopen jaar meegeholpen om van de kramen een succes te maken. Iedereen daarvoor hartelijk bedankt! Ook voor het helpen om de spullen voor de kraam bij me thuis naar beneden te sjouwen, nu ik dat zelf niet kan.

Het meewerken aan de kraam is leuk werk, in de buitenlucht, en je komt allerlei mensen tegen. Je staat bijna altijd met zijn tweeën achter de kraam, dat is handig bij drukte of moeilijke vragen, en

gezellig als het even wat stiller is. Je zit er echt niet voor lange tijd aan vast, je kunt gewoon aangeven op welke dag je een paar uur wilt helpen.

Ook voor 2024 zijn weer een paar kramen gepland. Bij voldoende belangstelling kan ik ook wat artikelen meenemen op onze Natuurcafé's.

De kramen zullen worden aangekondigd op onze website. Wie al eens heeft meegeholpen krijgt het jaarprogramma per e-mail. Wil je ook een keer meehelpen? Welkom! Je kunt me het best bereiken per e-mail, peweustenenk@hetnet.nl.

Werkgroep Excursies

Coördinator Klaske ten Grotenhuis

In 2023 hielden we 7 excursies, wij verzorgden de Sloopjesdag en de nachtvlinderavond.

In totaal hebben er 299 mensen deelgenomen aan de activiteiten. We kregen als afdeling een totaalbedrag van € 493,80, zeker een mooie opbrengst. Wellicht omdat deelnemers onze excursies waarderen.

12 februari hielden we vanaf de Sluis in Eefde een lange excursie langs het Twentekanaal, de Eefse beek en het Elze. Voor deze excursie moesten de deelnemers zich aanmelden, dit omdat er een pauze was met heerlijke soep van Anke en Jan. Op het oude landgoed Het Elze hadden ze een vuur gemaakt met daarop geurige soep met flammkuchen als hapje. Dit werd erg gewaardeerd. Voor veel deelnemers was de wandeling op veel punten nieuw en het weer werkte enorm mee om er een succes van te maken.

26 maart waren we op landgoed De Voorst. Een groep liep een wat langere wandeling door het parkbos van De Voorst naar 't Velde, de andere groep beperkte zich tot het parkbos. Hier waren de voorjaarsflora een onderwerp, helaas waren de Bosanemonen nog maar net in bloei. Ook de Grote muur stond pas in knop. Gelukkig waren er Bosviooltjes, Hondsdraf en andere voorjaarplantjes en de bomen hadden dikke knoppen.

23 april gingen we met afdeling Eerbeek op pad. Deze keer in de buurt van Zutphen, op landgoed 't Velde. Vooraf hadden we een wandeling voorgelopen, erg inspirerend om samen met gidsen van een andere afdeling gegevens uit te wisselen. Het was een fijne excursie met 27 deelnemers. We liepen in 2 groepen, elke groep begeleid door een gids van elke afdeling. Het voorjaar was nu wel losgebarsten, de Bosanemonen stonden in volle bloei. We vergaten de historie van het landgoed ook niet.

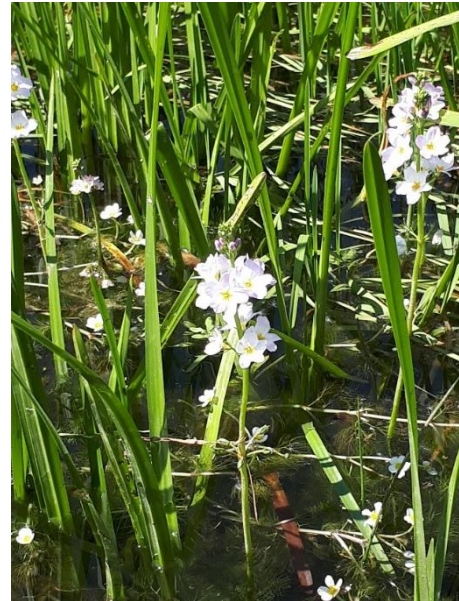
Deze vergroeiing heet een “Warrelknoest”, te vinden op 't Velde, maar op veel andere plekken zijn er ook bijzondere vergroeiingen.

11 juni Slootjesdag aan de Berkel bij het bruggetje aan het Kerkpad te Warnsveld. Een mooie plek, waar we de materialen goed konden uitstellen. Er was reclame gemaakt bij het nabij gelegen AZC en inderdaad kwamen er enkel deelnemers uit genoemde locatie. De 12 kinderen hebben in de warmte heel goed hun best gedaan om waterdiertjes te vangen en te bekijken, 8 (groot)ouders assisteerden daarbij en 5 gidsen hielpen met het vissen, in bakjes verzamelen en opzoeken van de namen op de zoekkaarten. Ondanks de warmte werd het een leuke middag.

5 juli op woensdagavond was er een stadswandeling in Zutphen, te beginnen bij de Spanjaardspoort. Een wandeling door de parken en het stadsgroen is altijd bijzonder, dit keer waren de gidsen van de Bomenstichting erbij betrokken. De muurvegetatie was mooi aanwezig en ook de historie van de 80-jarige oorlog in Zutphen kon niet worden weggelaten. Helaas bleek onze IVN-vlag weggehaald door mensen die hem niet konden gebruiken. Nadat ik in de Stentor een oproepje had gedaan de vlag terug te bezorgen, hebben we er niets meer van vernomen.

23 juli hadden we een mooie excursie bij de Onderlaatse laak, een natuurontwikkelingsgebied. Eén van de gidsen woont er in de buurt en voorziet de anderen van prachtig kaartmateriaal. Daardoor werd het een levendige excursie, ondanks de regen die er 's morgens al gevallen was. We waren om 10.00 uur gestart, dit in verband met eventueel verwachte hitte in de zomer, daar was dit keer geen sprake van. Toch stonden er 25 deelnemers te wachten op ons enthousiaste verhaal. Een mooi gebied om te vertellen wat er nodig is om natuur mogelijk te herstellen. Helaas waren de vlinders en andere insecten die ochtend niet present.

Waterviolier, indicator van kwel

27 augustus Samen met leden van de Bomenstichting Zutphen hadden we een fietstocht gepland naar 't Suderas in Vierakker. Dit keer weer met opgeven, omdat we de groep fietsers niet te groot wilden maken. Er hadden zich deelnemers uit Wichmond / Vierakker en omgeving opgegeven, deze gingen rechtstreeks naar het landgoed. Daarom fietsten we met 22 deelnemers naar de plek, daar stonden al 13 deelnemers met een gids startklaar. Jeroen had gezorgd voor toestemming van de eigenaar, die verwelkomde ons met de hond en haar boswachter, De laatste liep met de excursie mee en had ons bij het voorlopen voorzien van veel informatie. Een mooie park met prachtige bomen, sommige beuken waren evenwel flink aan het aftakelen. Maar er bleef genoeg te vertellen. Helaas liep het aan het eind van de wandeling enigszins chaotisch af door de nadering van een dikke onweersbui.

15 september was de nachtvlindernacht. Alle voorzorgen voor een geslaagde avond waren getroffen, helaas kwamen er geen kinderen voor de belevingstocht. Wel kwamen er 12 bezoekers en de leden van de groep Nachtvinders die de soorten op naam konden brengen. Het werd een mooie avond.

8 oktober was er, samen met de afdeling NMA een excursie nabij de Schaapskooi met als thema paddenstoelen. Gelukkig waren er paddenstoelen genoeg, zelfs bijzondere soorten, zoals het Oorlepelzwammetje en de Kleefsteelmycena. Er kwamen veel deelnemers op de excursie, 76, waaronder 9 kinderen. Gerda had een prachtige zoekkaart voor de kinderen gemaakt, die gingen met Emilia al snel op pad. Zoeken was het doel, iets minder de informatie. Dat lieten de kinderen aan de volwassenen onder leiding van de andere 4 gidsen over. Een zeer geslaagde tocht. Na afloop was er koffie/thee, verzorgd door de afdeling NMA.

Op **30 november** was de jaarlijkse gidsenbijeenkomst, deze keer gehouden in 't Warnshuus in Warnsveld. Gelukkig kwamen er 17 gidsen en konden we terugkijken op een mooi afgelopen 2023. En er werden plannen gemaakt voor het komende jaar. Iedereen dacht mee en in het verslag komen de data, sommige nog na overleg met de betrokken gidsen, zoals die van Eerbeek. Het was tevens de avond waarop ondergetekende het coördinatorschap van de werkgroep heeft neergelegd, Anke Arts en Helga van den Enk hebben dit van mij overgenomen. Daar ben ik erg blij mee en ik heb alle vertrouwen in hun organisatietalent en leiding van de werkgroep. Ik hoop dat alle gidsen hen zullen helpen om de excursies weer tot een succes te maken.

Een excursie op de Oude Algemene Begraafplaats

Werkgroep Jeugd

Coördinator Jouck Iedema

IVN Zutphen en de Werkgroep Jeugd maken deel uit van de vaste groep gebruikers van duurzaamheidscentrum de Kaardebol. We huren een kleine berging in de kas voor opslag van les- en onderzoekmateriaal en er kan gebruik worden gemaakt van de faciliteiten in een deel van de kas. De gemeente verstrekt een jaarlijkse duurzaamheidssubsidie ter compensatie van de huur en de servicekosten. Voorwaarde daarvoor is het aanbieden van natuuractiviteiten.

Aanbod activiteiten in de praktijk

Het activiteitenaanbod van de Werkgroep wordt niet actief aan scholen, particulieren of andere organisaties aangeboden omdat de huidige coördinator haar werkzaamheden afbouwt en die wil overdragen aan een nieuwe coördinator. Dat neemt niet weg dat er af en toe aanvragen komen voor natuuractiviteiten van scholen of organisaties in Zutphen of elders.

Daarnaast zijn er een paar scholen/ leerkrachten die de weg nog steeds goed weten te vinden en ieder jaar één of twee activiteiten afnemen. Bijna altijd hangt de vraag samen met het te behandelen thema op school.

Dankzij de inzet van een aantal gemotiveerde gidsen verlopen deze activiteiten heel plezierig en zijn de reacties van de deelnemers enthousiast. Als het gaat om lenen van lesmateriaal is er met enige regelmaat belangstelling voor het pakket Braakballen pluizen. Die aanvragen komen uit het hele land.

Continuïteit activiteiten Werkgroep Jeugd

Sinds 2023 zijn we op zoek naar een nieuwe (vrijwillige) coördinator. Tot op heden is dat niet gelukt. De huidige coördinator stopt plusminus halverwege 2024. Daarmee bestaat de kans dat de Werkgroep Jeugd komt te vervallen. Sinds 2023 heeft de Werkgroep Jeugd een eigen pagina op de IVN-Website waarop het aanbod gepresenteerd wordt.

Samenwerking:

- Nationale Boomfeestdag

Er is een vaste samenwerking met de Zutphense Bomenstichting en de Gemeente Zutphen voor het organiseren van de jaarlijkse Boomfeestdag(en). De Bomenstichting is de initiatiefnemer en

coördineert het geheel; de Werkgroep Jeugd organiseert de deelname van één of meerdere schoolklassen en de educatieve activiteit daaraan verbonden.

- **Gea Oosterveld, Jeugdtuinen en voedsel-educatie**

De voormalige jeugdtuinleidster van de voormalige Kaardebol is als voedsel- en schooltuincoach actief op scholen in Zutphen en de Kindertuin van Centrum Waterkracht. Afhankelijk van het op school te behandelen thema maakt zij gebruik van het activiteiten aanbod.

Overzicht activiteiten:

15 maart: Boomfeestdag Ettegerpark Noorderhaven met GBS De Bongerd

GBS de Bongerd ligt het dichtst bij de plantlocatie en de school wil graag aan deze Boomfeestdag meedoen. Ze melden 36 kinderen aan van de groepen 5/6 en 7. Na de officiële openingshandelingen planten de kinderen die dag ongeveer 40 bomen. Nieuw deze keer: de Stichting Spoenk, een organisatie van ouders met een gehandicapt kind, doet mee met 4 kinderen. Eerder hielpen zij al mee met de inrichting van natuurspeelplaats Ettegerpark waar deze dag 7 bomen geplant worden. De lijst met aan te planten bomen is opgesteld samen met Bomenstichting, gemeentelijke afdeling Groenbeheer en bewoners van de Hof van Zutphen. Een deel van de bomen komt voor hun woning te staan.

28 maart: Gastles vuur maken op de Kindertuin met SBO Het Mozaïek

Deze buitenles dient ter ondersteuning van het behandelen van het thema jagers en verzamelaars voor de groepen 5/6 en 6. Ze oogsten zelf de groenten op de tuin en maken daarmee soep boven het vuur. Mijn aandeel is de kinderen op middeleeuwse wijze te leren vuur maken met het slaan van vonken in brandbaar materiaal. Dat is een hele kunst en met veel geduld en doorzettingsvermogen slagen alle kinderen daarin. En dat brengt de kinderen in een feestelijke stemming. Les in samenwerking met Voedselcoach Gea Oosterveld.

24 mei: Kriebeldiertjesexpeditie op De Kaardebol met 2 groepen 3 van Kindcentrum Adriaan van den Ende te Warnsveld

Bij deze expeditie ontdekken de kinderen van groep 3 (6 jr.) welke soorten kleine diertjes er in de natuur aanwezig zijn en hoe en waar ze leven. Ze speuren in een ruig bosje in de Heemtuin naar bodemdierjes, vissen met schepnetten naar waterdierjes, speuren in de bloementuin op de Kaardebol naar bijen, hommels en vlinders en in de BSO-ruimte bekijken ze dode diertjes onder de loep. Deelname aantal kinderen: 42.

31 mei: Kriebeldiertjesexpeditie met groep 3 van Kindcentrum Lea Dasberg

Ook deze school behandelt het thema 'Kriebeldiertjes' en komt met 30 kinderen en een aantal hulpouders op bezoek bij de Kaardebol voor deze expeditie.

Terzijde: Het is soms lastig om geschikte natuur te vinden voor een activiteit, zeker als het gaat om waterdiertjes/insecten. Vanwege de eetlust van de Amerikaanse rivierkreeft is de Onderlaatse Laak (die achter de Kaardebol langs loopt) steeds minder geschikt (tamelijk leeg) en wijken we als het kan uit naar de Ecologisch beheerde tuin van Loek Gorris waar naast allerlei waterwantsen, schaatsenrijders, poelslakken ook salamanders en kikkers te vinden zijn.

Nadeel is dat kinderen in hun enthousiasme de met mooie waterplanten begroeide oevers niet geheel onbeschadigd achterlaten. Zodat we toch maar weer kiezen voor de leeggegeten laak waar ze volop kunnen struinen.

12 juli: Aandeel Zomerkamp Scoutinggroep Rambonnet uit Zeist

Activiteit Braakballen pluizen op locatie Scoutinggroep Jan van Riebeeck in Eefde. Een groep van 30 kinderen (7 tot 11 jr.) Deze activiteit maakte deel uit van een dag natuuractiviteiten op de Gorsse Heide i.s.m. de gidsen van de Gorsse Heide.

17 en 19 oktober: Schoolkamp Theo Thijssenschool Amsterdam

Activiteit: Braakballen pluizen op 2 dagdelen met de middenbouw (95 kinderen) op locatie Stayokay Harfsen. Onderdeel van Natuurcircuit.

28 oktober: Gezinsactiviteit Nacht van de Nacht op de Gorsse Heide

I.s.m. St. Marke de Gorsse heide en de Natuur- en Milieufederatie Gelderland.

Een jaarlijks terugkerend evenement. Bij deze gezinsactiviteit staat de beleving van het donker en de schoonheid van de Nacht voorop. Deze keer met extra aandacht voor de stilte om natuurgeluiden beter waar te kunnen nemen. (we vroegen de ouders om de telefoons uit te doen). Erg leuk om na afloop het enthousiasme van de ouders en kinderen te ervaren; deze keer waren er bijna 70 deelnemers. 5 groepjes van ongeveer 12 á 14 deelnemers.

13 december: Nationale Boomfeestdag

I.s.m. De Bomenstichting en de Gemeente Zutphen, locatie Piet Heinstraat. Het oorspronkelijke feest op 15 november werd uitgesteld vanwege een kink in de kabel. Het probleem werd opgelost, het draaiboek aangepast en vier weken later kon het feest toch doorgaan. Op deze Boomfeestdag hebben we met 22 enthousiaste kinderen (gr. 6, 7 en 8) van de bovenbouw van Kindcentrum De Flief en hun even gemotiveerde leerkrachten 27 uit de kluiten gewassen bomen in de berm van de Piet Heinstraat geplant. 9 Ziekteresistente iepen, 9 Amerikaanse iepen (die in het najaar prachtig rood kleuren en 9 haagbeuken).

Nationale Boomfeestdag op 13 december

Lesmateriaal geleverd of uitgeleend:

19 april: Lesmateriaal uilen en braakballen geleverd t.b.v. O.B.S. De J.P.F. Steijaertschool in Hazerswoude Rijndijk.

November: Leskist Uilen en Braakballen pluizen t.b.v. thema voedselpiramide (7 klassen van de Middenbouw van OBS De Plotter (thema voedselpiramide).

Werkgroep Paddenstoelen

Coördinator: Emilia Peeters

Deze werkgroep bestaat sinds september 2023 en heeft tot doel een aantal keren in het najaar samen een aantal gebieden in de buurt van Zutphen te bezoeken om te zien welke paddenstoelen er in elk gebied staan.

Bij deze paddenstoelenwandelingen gaat het er vooral om van elkaar te leren en samen te genieten van dit bijzonder mooie en uiterst belangrijke onderdeel van de natuur.

Afgelopen herfst zijn we zeven keer op pad geweest, om de twee weken hebben we een gebied bezocht: Huis de Voorst, 't Waliën, Gorsse Heide (2 maal), het Nijenhuis bij Almen (2 maal) en de Oude Algemene Begraafplaats van Zutphen. Het aantal deelnemers wisselde van 7 tot 3 en het aantal gevonden soorten per gebied varieerde van 31 tot 72 soorten.

We hebben dit seizoen afgesloten met een leerzame determinatiemiddag bij Klaske en Herman die de beginners geholpen hebben bij het op naam brengen van een aantal soorten met behulp van determinatiesleutels.

Naast deze gezamenlijke activiteiten zijn een aantal leden van de Paddenstoelenwerkgroep gids geweest bij de publiekspaddenstoelenexcursies op het Grote Veld en de Gorsse Heide.

Werkgroep Dagvlinders

Cocon-houder: Wim Bosma

De dagvlinderwerkgroep bevindt zich in het cocon stadium. Er vonden geen zichtbare activiteiten plaats. Wel is er onderhoud gedaan aan het insectenhotel op de Kaardebol en het Emerpark (heemtuin).

Via deelname aan de Emerpark-onderhoudsgroep wordt er gewerkt aan groenonderhoud passend bij de leefomstandigheden van insecten en met name ook de vlinders.

Werkgroep Nachtvinders

Coördinator Hilco Huizing

Op **18 januari** was de Meidoornspanner de eerste nachtvlinder die door de werkgroep met zaklamp werd gespot in de Heemtuin bij de Kaardebol. Een vlinder die landelijk zeldzaam is, maar zich in het bosje met meidoorns heeft gevestigd en zeer vroeg in het jaar te vinden is in Zutphen.

In 2023 is vanuit IVN Zutphen de samenwerking met het platform Nachtvindersen Oost Nederland voortgezet. In deze samenwerking is kozen om in 2023 als experiment op de Gorsselse Heide de nachtvlinderinventarisaties zonder gebruik van (benzine)aggregaten uit te voeren. De alternatieven zijn dan onze eigen opstelling met LepiLED en de zogenaamde LEDemmer (vlinderstichting) welke op accu's werken.

In **april en juni** zijn 3 inventarisatiemomenten geweest op de Gorsselse Heide. De aantallen vlinders waren laag door de matige temperaturen. De LED alternatieven doen hun werk goed, maar zijn waarschijnlijk door hun lagere intensiteit mede de reden dat er minder vlinders werden aangetrokken tot het laken. Het voornemen is om komende jaren nog vaker op deze "duurzame" wijze te inventariseren, wellicht met meerdere LepiLED opstellingen om het bereik van het LED licht in de nacht te vergroten.

In **juli** werden we gevraagd om opnieuw voor het KNNV bij het StayOkay in Joppe een nachtvlinderavond te organiseren. Dit was een geslaagde avond en opnieuw een mooie promotie voor nachtvlinderonderzoek en het IVN.

Als afsluiting van het seizoen was op **15 september** de Nationale Nachtvlindernacht. In overleg met de beheerder was er dit jaar de mogelijkheid om op het terrein van de Kaardebol (kinder)activiteiten te organiseren. Ondanks een mooie voorbereiding en inzet van veel vrijwilligers bleef het bezoekersaantal laag. Komend jaar moeten we inzetten op een betere promotie, want het was een mooie avond waar we graag meer bezoekers hadden gezien.

Kinderactiviteit tijdens de Nationale Nachtvlindernacht op de Kaardebol

LepiLED opstellingen op de Gorsselse Heide bij de eerste inventarisatieavond op 7 april 2023

Werkgroep VENEL

werkgroep Vrijwillig Educatief Natuur- en Landschapsbeheer

Coördinator: Anita Hermsen

De VENEL-groep bestaat uit 10 leden die wisselend aanwezig zijn bij de diverse werkzaamheden.

In de meeste gevallen werken wij samen met gecombineerde werkgroepen, zoals de vrijwilligers van de Overtuin, vrijwilligers van IJsselwind, vrijwilligers van Heemtuin Kaardebol.

We hebben getracht de samenwerking met de hoogstambrigade te versterken. Maar door een tekort aan ervaren mensen in de hoogstamboom-snoei, is deze samenwerking niet gestart.

Het beheer van de IJsselwind is gepland voor maart, door het hoge water kon daar in december 2023 niet gewerkt worden.

1. Op **14 januari** stond een activiteit gepland in samenwerking met de Hoogstambrigade in Zutphen. Helaas was er door ziekte en gebrek aan ervaren krachten om de appelsnoei te begeleiden geen activiteit. De activiteit is toen spontaan verplaatst naar de hoogstam-boomgaard op de Fiere Wijnakker. Hier zijn door 5 leden bomen gesnoeid en wilgen geknot.
2. Op **11 februari en 7 maart** is de klus van het wilgenknotten voortgezet op de Fiere Wijnakker.
3. In **mei en juni** is er een screening gemaakt van de paddenpoelen in "ons beheer", waarbij de VENEL al enkele jaren werkzaamheden verrichten. De poel van de Overtuin heeft nog steeds te kampen met veel riet waardoor er weinig licht op de poel valt; wel waren er veel libellen en libellelarven waarneembaar. Mechanisch opschonen is niet mogelijk, dit zou in de omgeving meer schade aanrichten. De poel bij de IJsselwind bevat vele larven van watersalamanders.
4. Eind **oktober** heeft de VENEL - voltallig - de paddenpoel van de Overtuin het riet en algen verwijderd. Een meer dan ochtendvullende activiteit.
5. In **november** is er gewerkt in de houtwal op de Fiere Wijnakker. De houtwal wordt teruggezet zodat deze weer mooi gaat stoelen.
6. Op **9 december** is er een klusochtend geweest in de Heemtuin van de Kaardebol, in samenwerking met de vaste werkgroep aldaar. Een mooie symbiose om bomen terug te zetten, struiken terug te zetten, bramen te snoeien.

Excursies op de Gorsse Heide

Coördinator: Lucie van Zeijts

Dit excursiejaar waren er zo'n 550 deelnemers. Twaalf 'reguliere' en negen aangevraagde excursies hebben we kunnen begeleiden.

De Nacht van de Nacht was weer succesvol met een mooie volle maan, prima weer en 70 kinderen en begeleiders. Een doorstapwandeling vanaf de Zessprong, de vollemaanwandeling en de Paddenstoelentocht trokken ook (weer) een mooi aantal bezoekers.

Aangevraagde excursies verzorgden we o.a. voor een grote groep Wageningse studenten, leden van de volleybalclub, een tennisclub, een familie en een groep Haarlemse gidsen. Dergelijke aangevraagde wandelingen betekenen vaak maatwerk, wat voor de gidsen meestal een leuke uitdaging is. Een mooie ochtend op de heide beleefden kinderen van een scoutinggroep uit Zeist die in Eefde op kamp waren. Onder begeleiding van IVN'ers werd in verschillende groepen de natuur beleefd.

Ook dit jaar hadden we weer de maandelijkse wandelingen voor gidsen. Deze ochtenden zijn leerzaam en gezellig. Elke maand wordt een groep van ruim 40 personen, gidsen en andere belangstellenden uitgenodigd deel te nemen aan een wandeling over de Gorsse Heide. Het aantal deelnemers dat uiteindelijk komt opdagen varieert heel sterk van zes personen tot 15 en soms meer. Elke maand valt er op de hei wel iets bijzonders te beleven en van elke gidsenwandeling wordt dan ook verslag gedaan. Onder de gidsen is een groot aantal specialisten op een bepaald terrein van de natuur, flora en fauna. Deze 'kenners' kunnen de andere gidsen waardevolle informatie verstrekken.

zonsopkomst vroege-vogel-excursie 22 april

scouting 12 juli

Digitale nieuwsbrief Gelderse Roos

Actievelingen: Lisette Eindhoven en Martha van Nederpelt

Marleen Raats, die tot en met 2022 altijd de opmaak en verzending verzorgde, had daar helaas vanaf het begin van 2023 geen tijd meer voor. Ook Lisette Eindhoven had tot oktober geen tijd om de inhoud voor de nieuwsbrief te verzamelen.

De digitale nieuwsbrieven zijn in januari, maart, mei, juli en september 2023 in verkorte vorm (pdf) door bestuursleden Hetty en Annemiek aan onze nieuwsbriefleden gestuurd – naast de ca. 175 leden van IVN Zutphen ook ca. 160 andere geïnteresseerden. Bij belangrijke activiteiten, zoals jubileumactiviteiten (de film ‘onder het maaiveld’, het jubileumfeest), zijn aparte mailings uitgedaan. In september meldde Martha van Nederpelt zich aan als nieuwsbrief-vrijwilliger. Marleen heeft haar ingewerkt en op 1 november kon er weer een “echte” nieuwsbrief verschijnen.

Wil je ook nieuwsbriefactivering worden? Mail dan naar nieuwsbrief.ivn.zutphen@gmail.com, hoe meer zielen, hoe meer vreugd.

De recentste nieuwsbrieven zijn terug te vinden op www.ivn.nl/afdeling/zutphen/nieuwsbrief.

Website

Door: Lucie van Zeijts, websitebeheerder; Lisette Eindhoven, routes

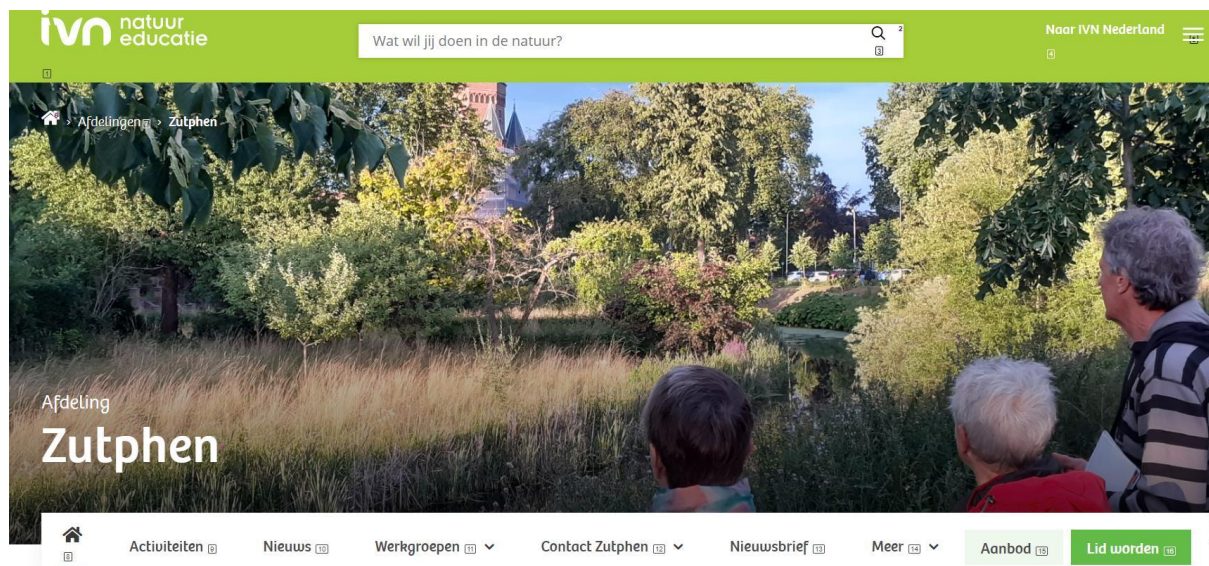
Op 30 januari 2023 ging de nieuwe website online. Niet alleen de website van IVN Zutphen, maar van alle IVN-afdelingen.

In 2022 hebben we hiervoor veel voorbereidingen getroffen en cursussen gevolgd. Ook in 2023 en de komende tijd zijn we steeds bezig om de site nog beter en mooier te maken.

In november 2023 is de IVN routesapp vervangen door een nieuwe IVN Natuurapp, waarin niet alleen routes, maar ook activiteiten, cursussen, nieuws etc. te vinden zijn. Dit betekende dat de routes van IVN Zutphen moesten worden overgezet naar de nieuwe website. Iemand van een andere IVN-afdeling heeft ons hierbij ondersteund.

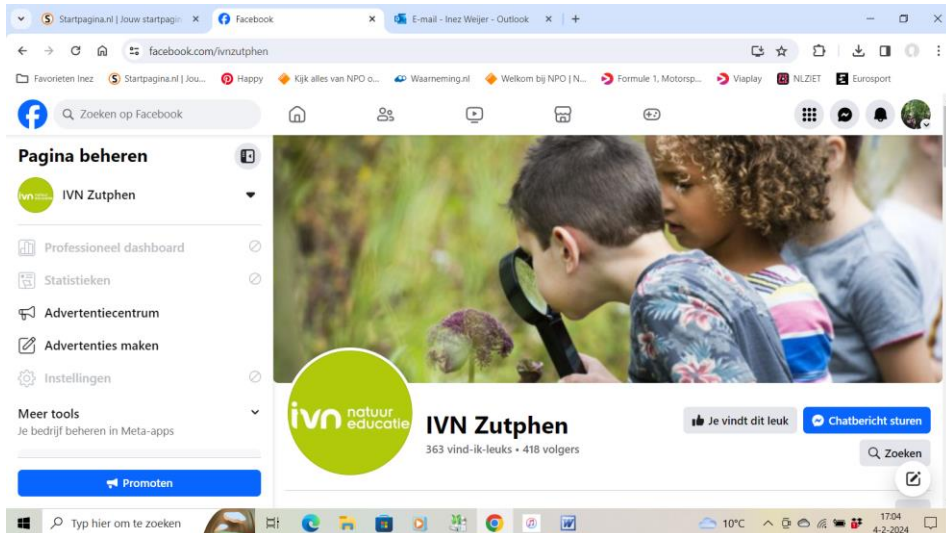
Met onze digitale publicaties, zoals de website en de IVN natuurapp, kunnen mensen op een laagdrempelige manier kennismaken met onze natuuractiviteiten. Best een heel belangrijk stukje IVN dus.

Wil jij ook iets betekenen voor IVN Zutphen en vind je het leuk om bezig te zijn met (de technische kant van) de website en/of de routes? Mail dan naar webmaster.zutphen@ivn.nl

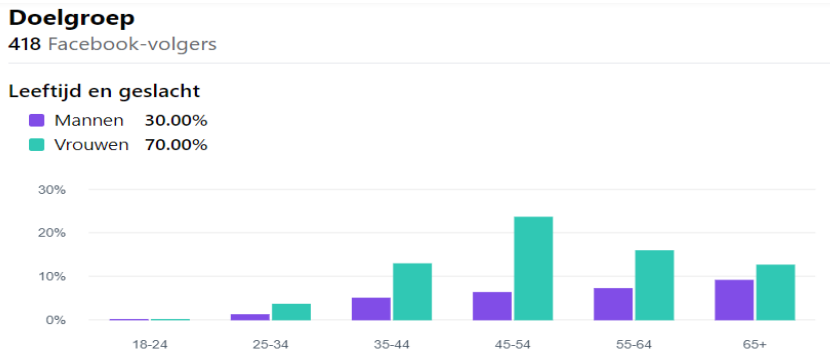
Facebook

Door: Inez Weijer

De facebookpagina die in 2014 gecreëerd is (www.facebook.com/ivnzutphen), loopt goed. Hierop worden komende activiteiten aangekondigd, en interessant, leuk of minder leuk natuurnieuws gedeeld. Ook verslagen en/of foto's van evenementen kunnen hierop gedeeld worden.

Als beheerder kun je verschillende statistieken bekijken, zoals de doelgroep:

Verder kan er via de facebookpagina contact gelegd worden met, of vragen gesteld worden aan de vereniging.

Je kunt aan de facebookpagina zelf natuurlijk niet zien, hoeveel mensen er daadwerkelijk door bereikt worden, en door een bericht met een excursie meegaan, daar zouden we bij een excursie wel eens naar kunnen vragen.

Toelichting op de Balans en de Resultaatrekening

Door: Harm Bakker, penningmeester

Het jaar 2023 kenmerkte zich door enkele eenmalige financiële uitgaven en inkomsten waaronder de jubileumactiviteiten en de verkoop van de aanhanger. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 1.205. Onderstaand een korte toelichting op de cijfers van het afgelopen kalenderjaar.

Resultaatrekening 2023

Uitgaven

Jaarlijks wordt er 10% (10 jaar) en 20% (5 jaar) afschrijving in het resultaat genomen voor de aanhangwagens van Venel respectievelijk de lamp van de nachtvlinderwerkgroep. Door de verkoop van de aanhangwagens is dit het laatste jaar geweest van deze afschrijving.

De cursussen werden deels gegeven in de Kaardebol, hiervoor is er via huurcontract met IVN een gedeeltelijke vrijstelling van de huur voor gebruik ruimten.

De werkgroepen laten, afhankelijk van de activiteiten, diverse uitgaven en vrijwillige opbrengsten zien. Kortheidshalve wordt verwezen naar de verslagen van de werkgroepen.

Dit jaar en ook de komende jaren zal er weer kleding worden aangeschaft om de zichtbaarheid van IVN Zutphen te vergroten, de eerste aanschaf is eind 2023 gedaan.

Bestuurskosten zijn reiskosten naar diverse overleggen en de kosten van de bankrekeningen Triodos en ASN.

De Verenigingskosten bestaan naast wat kleine uitgaven uit kosten voor regionaal overleg, coördinatoren- en gidsenoverleg en ALV.

Bij incidentele kosten staan de (eenmalige) uitgaven van de activiteiten t.b.v. 40-jarig jubileum waaronder de film onder het maaiveld, de receptie/lunch viering, puzzeltocht door de stad en de fotowedstrijd. Daarnaast is een donatie gedaan aan stichting MGH voor aankoop stuk grond Gorselse Heide.

Opbrengsten

De ledenbijdragen zijn gebaseerd op onderstaand aantallen.

IVN leden peildatum 01-01	2023	2022	2021	2020	2019
Aantal leden	144	126	108	103	105
Aantal huisgenootleden	14	11	10	9	8
Vrijwillige bijdrage/donateurs	3	3	4	1	26
Totaal	161	140	122	113	139

De groen cursussen waren aansprekend en steeds vol geboekt met deelnemers.

Na jaren zonder rente op de spaartegoeden is er in 2023 weer een rente opbrengst te noteren.

De vorig jaar in het resultaat genomen reservering “bijdrage in de organisatiekosten” van de Kaardebol werd uiteindelijk niet uitgevoerd, het gereserveerde bedrag is weer vrij gevallen.

Bij de inventarisatie van de van het SLG gehuurde gereedschappen ontbraken er 2 pistoolzagen, deze kwamen op een later moment weer boven water. De reservering valt hierdoor weer vrij.

De VENEL-aanhanger was al even niet meer in gebruik en moest ook uit de stallingsruimte worden verwijderd, besloten is om deze aanhanger uit 1988 te verkopen.

Balans 31 december 2023

Op de vaste activa (aanhangwagen Venel en de apparatuur werkgroep Nachtvinders) wordt jaarlijks 10% respectievelijk 20% afgeschreven.

Na toevoeging van het resultaat over het jaar 2023 bedraagt het eigen vermogen op 31 december 2023 totaal € 28.667.

Door de verkoop van de aanhanger is er geen reservering meer nodig voor groot onderhoud.

De post “vooruitontvangen bedragen” betreft cursusgelden voor de groencursus voorjaar 2024.

De post “nog te betalen” geeft de nog openstaande verplichtingen aan m.b.t. de Kaardebol en de Geluksvogels, beide partijen moeten de factuur nog sturen.

Voor de financiën van het ‘Hertenpad’ zijn wij kassier, om deze reden blijft deze post als schuld op de balans staan.

Niet uit de Balans blijvende verplichting

IVN heeft een huurcontract m.b.t. ruimte in de Kaardebol voor een periode van 1 jaar met stilzwijgende verlenging; de verplichting hieruit is ongeveer € 700,- per jaar.

Samenvatting Jaarverslag 2023

IVN Zutphen heeft eind 2023 met 27 nieuwe leden, en 8 mensen die hebben afgezegd, ongeveer 170 leden. In 2023 hebben we ons 40-jarig jubileum gevierd met een film, een feestdag voor leden, een natuurbelevingstocht voor kinderen door de stad, en een fotowedstrijd.

We willen jong en oud laten beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen of lezingen, of via een informatiekraam of digitale media. We bedanken alle actieve leden die van 2023 een succes maakten.

In het voorjaar organiseerde de werkgroep cursussen een cursus over de fascinerende natuur in en rond Zutphen, en in het najaar hebben veel enthousiaste leden en niet-leden kennisgemaakt met de landschapsnatuur van de Achterhoek.

De “kraam” van IVN Zutphen was natuurlijk bij de jubileumactiviteiten aanwezig, en op de honingmarkt op 16 september voor de aftrap van de fotowedstrijd. Ook was IVN Zutphen met informatie-materialen te vinden op de plantenmarkt bij De Kaardebol en bij een zorgboerderij. Sommige uitnodigingen moesten we afslaan omdat het te kort dag was.

In 2023 heeft de werkgroep excursies zeven excursies georganiseerd, evenals de slootjesdag en de nachtvlindernacht. Bijna 300 mensen namen deel aan de activiteiten met verschillende thema's, zoals bomen, paddenstoelen en natuurontwikkeling. Er waren onder meer wandelingen langs het Twentekanaal, waarbij ook nog eens heerlijke soep en flammkuchen werden geserveerd, bij landgoed De Voorst, aan de Berkel, in de stad, langs de Onderlaatste laak. Ook organiseerden we gezamenlijke excursies met afdeling Eerbeek en afdeling Noord-Midden Achterhoek en was er een fietsexcursie in Vierakker. Dit jaar was het de laatste keer dat Klaske ten Grotenhuis alles coördineerde, zij heeft het stokje overgedragen aan Anke Arts en Helga van den Enk.

De werkgroep Jeugd organiseerde onder meer gastlessen over braakballen pluizen voor een scoutinggroep en op een schoolkamp van een school uit Amsterdam. Voor twee Zutphense basisscholen organiseerde de werkgroep kriebeldiertjesexpedities. Ook bij de Nacht van de Nacht op de Gorsselse Heide en de twee Boomfeestdagen was de werkgroep betrokken. Tweemaal is er lesmateriaal over uilen en braakballen uitgeleend aan een basisschool.

In september 2023 heeft Emilia Peters een paddenstoelenwerkgroep opgericht, vooral om van elkaar te leren en samen te genieten. De werkgroep is in de herfst zeven keer op pad geweest, onder meer naar 't Walliën en het Nijenhuis bij Almen. Er

waren tussen de drie en zeven enthousiaste deelnemers. Klaske en Herman ten Grotenhuis hielpen de beginners om soorten op naam te brengen. Een aantal groepsleden begeleidden de publieksexcursies over paddenstoelen.

In 2023 heeft Wim Bosma van de dagvlinderwerkgroep vooral onderhoud gedaan aan de insectenhôtels en heeft hij ervoor gezorgd dat het groenonderhoud in het Emerpark past bij wat insecten en vlinders nodig hebben.

De werkgroep nachtvlinders spotte op 18 januari de vrij zeldzame meidoornspanner. In april en juni werd er op de Gorskse heide geïnventariseerd, met duurzame LED-lampen in plaats van met benzineaggregaten. Op verzoek van KNNV is een nachtvlinderavond georganiseerd bij het StayOkay in Joppe en op 15 september was de nationale nachtvlindernacht bij de Kaardebol. Daar waren veel vrijwilligers, maar slechts weinig bezoekers bij aanwezig.

De Venelgroep voor natuur- en landschapsbeheer is in 2023 zes ochtenden bij elkaar gekomen. Vaak werken de leden samen met andere vrijwilligers van o.a. De Overtuin, IJsselwind en de Heemtuin van De Kaardebol. De tien werkgroepsleden zorgden voor o.a. het snoeien in de wijngaard, wilgen knotten en het schoonhouden van paddenpoelen.

Op de Gorskse Heide namen in 2023 zo'n 550 mensen deel aan twaalf reguliere en negen aangevraagde excursies. Er werden onder meer een doorstapwandeling, een volle maanwandeling en een paddenstoelentocht begeleid door de natuurgidsen van Marke Gorskse Heide en van IVN. Onder meer Wageningse studenten, een volleybalclub, een tennisclub en een groep Haarlemse gidsen vroegen wandelingen op maat aan.

In 2023 ging de nieuwe website van IVN Zutphen online en is de IVN Routesapp vervangen door de IVN Natuurapp. In 2023 en de komende tijd zijn we steeds bezig om de site nog beter en mooier te maken. De Facebookpagina heeft 418 volgers, vooral van 45 jaar en ouder. Elke twee maanden ontvingen zo'n 330 mensen onze digitale nieuwsbrief. Vijfmaal in pdf-vorm en vanaf november kwam er weer een echte Digitale Gelderse Roos nieuwsbrief.

Samen met de ledenbijdragen hebben de diverse activiteiten die in 2023 door de werkgroepen werden georganiseerd, een positieve bijdrage van € 1.205 geleverd aan het resultaat over 2023.

Het bestuur bedankt alle actieve leden die van 2023 een succes hebben gemaakt.

**IVN Zutphen
Balans 2023 – 2021**

Activa (EUR)		31 dec 2023	31 dec 2022	31 dec 2021	Passiva (EUR)		31 dec 2023	31 dec 2022	31 dec 2021
AC	Activa	€ 525	€ 3.025	€ 3.195	EV	Eigen Vermogen	€ 27.462	€ 26.325	€ 24.869
ACA	Afschr. Activa	€ -140	€ -1.285	€ -1.210	RES	Resultaat boekjaar	€ 1.205	€ 1.137	€ 1.456
		€ 385	€ 1.740	€ 1.985			€ 28.667	€ 27.462	€ 26.325
K	Kas	€ -	€ -	€ -	RMV	Reserve Materiaal Wg Venel	€ -	€ 1.250	€ 1.000
KKI	Kas Kl. Kaardebol	€ 183	€ 97	€ 198	RMN	Reserve Materiaal Wg Nachtvinders	€ -	€ -	€ 225
TR	Triodos Bank R-C	€ 910	€ 2.501	€ 339	VK	Vooruit ontvangen bedragen	€ 600	€ 1.160	€ -
ASK	ASN Bank Kl. Kaardebol	€ 1.887	€ 1.469	€ 1.287					
AS	ASN Spaarrekening	€ 27.078	€ 24.453	€ 23.464	NTBH	NTB Hertenpad	€ 88	€ 88	€ 136
KR	Kruisposten	€ -	€ -	€ -	NTB	NTB Diversen	€ 1.118	€ 515	€ -
NTO	NTO Diversen	€ 31	€ 213	€ 413					
		€ 30.473	€ 30.475	€ 27.686			€ 30.473	€ 30.475	€ 27.686

€ -

- 1 Materiaal WG Venel: aanhangwagen in 2017 – afschrijving 10 jaar
3 Materiaal WG Nachtvinders: aggregaat in 2022 – afschrijving 5 jaar

Resultaat over de jaren 2023 - 2021

Uitgaven in EUR		Resultaat 2023	Resultaat 2022	Resultaat 2021	Ontvangsten in EUR		Resultaat 2023	Resultaat 2022	Resultaat 2021
k1	Afschr. aanhangwagen / aggregaat / Lamp	355	355	320	i1	Ledenbijdragen	2.161	1.950	1.693
k4	Cursussen en bijscholing	1.430	107	0	i4	Cursussen	2.781	481	0
k5	Wandel- en fietstochten	189	135	20	i5	Wandel- en fietstochten	578	873	639
k6	Werkgroep Kraam	189	108	0	i6	Werkgroep Kraam	138	93	0
k7	Werkgroep Jeugd / Kl. Kaardebol	793	1.123	1.553	i7	Werkgroep Jeugd / Kl. Kaardebol	1.019	1.023	1.687
k8	Werkgroep Venel	29	200	35	i8	Werkgroep Venel	1.120	313	413
k9	Werkgroep Nachtvinders	0	0	0	i9	Werkgroep Nachtvinders	12	51	0
k10	Werkgroep Natuurkoffer	0	0	0	i10	Werkgroep Natuurkoffer	50	0	0
k11	Overige activiteiten	49	156	0	i15	Diverse ontvangsten	300	0	0
k14	IVN Kleding	90	0	0					
k15	Public Relations	0	0	55					
k16	Bestuur- Bankkosten	338	224	578					
k17	Verenigingskosten	171	500	91	i19	Rente	198	0	0
k20	Incidentele uitgaven / Jubileum 40 jr	3.519	490	0					
	Resultaat	1.205	1.387	1.781					
		8.358	4.785	4.433			8.358	4.785	4.433